

<i>Αντώνης Μανιτάκης</i> , Η διάκριση του «πιστού» από τον πολίτη και του «Λαού της Πολιτείας» από τον «λαό της Εκκλησίας».....	25
<i>Νίκος Αλιβιζάτος</i> , Το ΕΔΔΑ μπροστά στον ισλαμικό φονταμενταλισμό.....	37
<i>Ελισάβετ Συμεωνίδου-Καστανίδου</i> , Ποινικό δίκαιο για την αντιμετώπιση των διακρίσεων με βάση τη θρησκεία.....	49
<i>Δάφνη Λίμα</i> , Ορισμένες σκέψεις για το αξιόποιο της μισαλλοδοξίας και των διακρίσεων με βάση τη θρησκεία και άλλα προστατευόμενα χαρακτηριστικά.....	83
<i>Χρήστος Τσιρώνης</i> , Η θρησκεία στις πλουραλιστικές δημοκρατίες, η μετριότητα και οι προκλήσεις της κοσμοπολιτικής συμβίωσης.....	111
<i>Ιωάννης Παπαδόπουλος</i> , Ο χώρος της κοσμικότητας: Ερμηνευτικές διαμορφώσεις του λατρευτικού, του εορταστικού και του διεκδικητικού χώρου στη νομολογία του Ανωτάτου Δικαστηρίου των ΗΠΑ.....	123
<i>Δέσποινα Αναγνωστοπούλου</i> , Το άρθρο 17 ΣΛΕΕ και ο διάλογος της Ευρωπαϊκής Ένωσης με τις εκκλησίες, τις θρησκευτικές κοινότητες και τις φιλοσοφικές και μη ομολογιακές οργανώσεις.....	145
<i>Στέλλα Χριστοφορίδου</i> , Η συνταγματική προστασία των άθρησκων - Το διάταγμα του Κρέοντα και το σώμα του νεκρού Πολυνείκη.....	199
<i>Νίκος Γαϊτενίδης</i> , Ελευθερία της τέχνης και σεβασμός θρησκευτικού συναισθήματος: Όταν τα δικαιώματα δεν είναι συμβατά.....	233
<i>Κυριάκος Παπανικολάου</i> , Περιορισμοί της θρησκευτικής λατρείας και των συναθροίσεων για την αντιμετώπιση της πανδημίας - Οι αποφάσεις του Ομοσπονδιακού Συνταγματικού Δικαστηρίου της Γερμανίας.....	245

Β. Η συμφιλίωση της θρησκευτικής ελευθερίας με την επικρατούσα θρησκεία στην Ελλάδα

<i>Ευάγγελος Βενιζέλος</i> , Παρελθόν, παρόν και μέλλον των σχέσεων κράτους και εκκλησίας.....	255
<i>Ιωάννης Σαρμάς</i> , Η νομική και η θρησκευτική διάσταση της συζήτησης για την αναθεώρηση του άρθρου 3 του Συντάγματος.....	263
<i>Ιωάννης Κονιδάρης</i> , Τα Συντάγματα 1844 και 1975 ως σταθμοί εκκλησιαστικής πολιτικής.....	277
<i>Αντώνης Μανιτάκης</i> , Η θρησκευτική ουδετερότητα του Συντάγματος και του κράτους σε μια πλουραλιστική (και πολυπολιτισμική) κοινωνία.....	289
<i>Γιώργος Σωτηρέλης</i> , Η διαρκής πρόκληση της συνταγματικής αναθεώρησης των σχέσεων Κράτους-Εκκλησίας.....	301
<i>Ιφιγένεια Καμτσίδου</i> , Οι συνταγματικά μετέωρες σχέσεις εκκλησίας και κράτους.....	325

<i>Κωνσταντίνος Παπαστάθης/Αναστασία Λίτινα</i> , Θρησκευτική Ελευθερία, Ακροδεξιά και Εκκλησία της Ελλάδος: Ανάλυση Λόγου και Εκλογική Συμπεριφορά	353
<i>Αικατερίνη Σαββαΐδου/Βασιλική Αθανασάκη</i> , Φορολογικοί κανόνες που εφαρμόζονται στους θρησκευτικούς, φιλοσοφικούς και μη κερδοσκοπικούς οργανισμούς στην Ελλάδα	375
<i>Μιχαήλ Παπαγεωργίου</i> , Η λειτουργική οριοθέτηση της θρησκευτικής ελευθερίας του Πατριαρχικού καθεστώτος στην ελληνική έννομη τάξη: από τα θεσμικά κενά του κράτους δικαίου στις δυναμικές συνέργειες του εθνικού συνταγματισμού.....	405
Γ. Ανήλικοι, εκπαίδευση και θρησκεία	
<i>Γιώργος Σταυρόπουλος</i> , Η θρησκευτική ελευθερία και η εκπαιδευτική της διάσταση	429
<i>Μιχάλης Πικραμένος</i> , Το μάθημα των θρησκευτικών σε μια σύγχρονη φιλελεύθερη δημοκρατία.....	439
<i>Κυριακή Τοπίδη</i> , Εκπαίδευση και θρησκεία: ο ρόλος του κράτους και οι νέες προκλήσεις	465
<i>Εύη Ζαμπέτα</i> , Ο χαρακτήρας του μαθήματος των θρησκευτικών: κοσμικός ή ομολογιακός;	481
<i>Στέργιος Κοφίνης</i> , Το μάθημα των θρησκευτικών ενώπιον του Δικαστή	495
<i>Χαράλαμπος Κουρουνδής</i> , Θρησκευτική ελευθερία και δικαστική ιδεολογία: Οι περιπέτειες της διδασκαλίας του μαθήματος των θρησκευτικών στο Συμβούλιο της Επικρατείας.....	513
<i>Ελένη Ζερβογιάννη</i> , Θρήσκευμα του παιδιού και γονική μέριμνα.....	537
<i>Χαρά Καυκά</i> , Θρησκευτικά σύμβολα στις δικαστικές και τις σχολικές αίθουσες με αφορμή την απόφαση 71/2019 της Ολομέλειας του Συμβουλίου της Επικρατείας	559

II. ΝΟΜΟΛΟΓΙΑ

ΕΔΔΑ 31.10.2019, Παπαγεωργίου κ.λπ. κατά Ελλάδας, μετάφραση: <i>Βασίλης Σωτηρόπουλος</i> , παρατηρήσεις: <i>Βιβή Χαδιού</i>	575
ΕΔΔΑ 25.6.2020, Σταυρόπουλος κ.λπ. κατά Ελλάδας, Αναγραφή ένδειξης περί ονοματοδοσίας στο πιστοποιητικό γέννησης, μετάφραση: <i>Ζαχαρένια Τιτοπούλου/Γιάννης Κατσούλης</i> , παρατηρήσεις: <i>Ζαχαρένια Τιτοπούλου, Λυδία Παπαγιαννοπούλου, Γιάννης Κατσούλης</i>	615
ΣτΕ Ολ 2101/2019, Ηλικία συνταξιοδότησης Μουφτήδων, παρατηρήσεις: <i>Παναγιώτης Βιόπουλος</i>	647

ΣτΕ Ολ 1749/2019, Το περιεχόμενο του μαθήματος των θρησκευτικών.....	688
ΣτΕ Ολ 1759/2019, Η αναγραφή του θρησκευόμενου σε απολυτήρια και σχολικά πιστοποιητικά, παρατηρήσεις: <i>Ευαγγελία Αγγέλου</i>	718
ΣτΕ Ολ 942/2020, Τέλεση κοινής προσευχής μαθητών και εκπαιδευτικών	738
ΣτΕ Ολ 130/2018, Αίτημα αφαίρεσης θρησκευτικών συμβόλων από δικαστική αίθουσα.....	757
ΣτΕ Ολ 71/2019, Αίτημα αφαίρεσης θρησκευτικών συμβόλων από δικαστική αίθουσα	758
ΣτΕ Ολ 210/2020, Αρμοδιότητες Γενικής Γραμματείας θρησκευμάτων-ανάπτυξης θρησκευτικής συνείδησης, παρατηρήσεις: <i>Αλέξανδρος-Ραφαήλ Χαραλαμπίδης</i>	761
ΑΠ 858/2020, Αντιρατσιστικός νόμος και ρητορική μίσους, παρατηρήσεις: <i>Δάφνη Λίμα</i>	789
ΔΕΦΑΘ 32/2020, Απαλλαγή από το μάθημα των θρησκευτικών	833
ΑΠΔΠΧ 28/2019, Δικαίωμα απόκρυψης των θρησκευτικών ή άλλων πεποιθήσεων, παρατηρήσεις: <i>Αθηνά Τσαμπάζη</i>	836
ΑΠΔΠΧ 32/2020, Αναγραφή της διαγωγής στους τίτλους σπουδών-Απαλλαγή από το μάθημα των θρησκευτικών	855
<i>Λίνα Παπαδοπούλου</i> , Θρησκευτική εκπαίδευση στα σχολεία – μία συνολική αποτίμηση.....	866
III. ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ	
Εγκ. Φ1/104795/ΓΔ4/10.8.2020, Απαλλαγή από το μάθημα των θρησκευτικών	887
IV. ΕΥΡΕΤΗΡΙΑ	
Αλφαβητικά Ευρετήρια	889
Αριθμητικά Ευρετήρια	891
Σημείωμα επιμελήτριας του τόμου	893